

Notat til sak – Endringsforslag til ny Forskrift om vann- og avløpsgebyr, Karmøy kommune, Rogaland

Fra: Kommunedirektør til Formannskapet 6. mars 2023.

Saksbehandler: Odd Sverre Falch Gundersen

Hagland (KL) og Østhus (KRF) fremmet følgende endringsforslag og tilleggsforslag under sak 012/23 Forskrift for vann- og avløpsgebyr, Karmøy kommune, Rogaland 06.02.22

ENDRINGSFORSLAG:

Hagland (KL)

Kommunestyret vedtar Forskrift for vann- og avløpsgebyr i Karmøy kommune, Rogaland, med følgende endringer/tillegg (fra HTM):

§ 1-2 punkt I. endres til:

Boenhet: alle tilknyttede bebodde enheter som er oppført i matrikkelen og/eller eiendomsskatteregisteret er gebyrpliktige

§ 1-3 etter, nåværende punkt A, legges til setning:

For boligeiendommer gjelder gebyrplikt bare bebodde boenheter.

SVAR:

I forslag til ny forskrift er det matrikkelregistrerte boenheter og bruksenheter som ligger som grunnlag for tildeling av vann- og avløpsgebyrer. Det å benytte matrikkelregistrerte boenheter som grunnlag er det vanligste i norske kommuner. Dette påpeker også EnviDan, som driver konsulenttjenester innen selvkostområdene vann, avløp og renovasjon.

Bakgrunnen for at kommunen ønsker å benytte boenheter i matrikkelen som grunnlag er følgende:

- Boenheter som ikke betaler fastledd/abonnementsgebyr har gratis tilgang til vann- og avløpstjenestene som kommunen leverer til boenheten.
- Det er rettferdig, og medfører likebehandling ved at alle boenheter betaler for en tjeneste de har tilgang til, og medfører at det ikke er rom for gratispassasjerer.
- Abonnementsgebyret skal være med å dekke investeringene (kapitalkostnadene) som blir gjort ved legging og utskiftning av vann- og avløpsanlegg.
Kommunen baserer sine beregninger ut ifra planlagt/eksisterende bebyggelse og antall boenheter når det legges nytt/utskifter vann- og avløpsanlegg.
- Gebyrplikt for alle boenheter, sikrer stabile og forutsigbare inntekter for kommunen.

- Det er ressursmessig besparende å benytte matrikkel som grunnlag. Det er en delvis automatisert prosess, vi får bl.a. varsel og kan synkronisere ved endringer i antall boenheter, det er integrert i gebyrhåndteringssystemet, og gir lite rom til tolkning.
- Det er forutsigbart at vann- og avløpsgebyr blir gitt etter forskrift og ikke kan påklages. Enkeltvedtak medfører økt behov for ressurser, lengre saksbehandlingstid og gir mulighet for at ulike vedtak blir oppfattet som forskjellsbehandling hvis man skal vurdere hvert enkelt tilfelle individuelt.
- Hvis en boenhet ikke lengre benyttes, kan man søke om matrikkelendring, slik at boenheten blir fjernet fra matrikkelen. Matrikkelen skal være oppdatert og inneholde korrekt informasjon, slik at faktisk bruk og antall boenheter gjenspeiler virkeligheten. Korrekt og oppdatert informasjon i matrikkelen er viktig for at alle samfunnsfunksjoner som benytter matrikkelen som grunnlag for å kunne levere sine tjenester, skal kunne levere best mulig tjenester, sørge for likebehandling og rettferdige tjenester.
 - Eksempelvis bruker nødetatene data fra matrikkelen når de skal rykke ut til en adresse, feil i matrikkelen vil da kunne medføre misforståelser og store konsekvenser.
 - Et annet eksempel er eiendomsskatt som benytter matrikkelen for beregning av eiendomsskatten, og hvor det gis grunnfradrag pr. boenhet. Det vil da være rettferdig at det er korrekt informasjon som ligger registrert i matrikkelen.
- Fritak gis kun når eiendommen er fysisk frakoblet kommunalt ledningsnett. Kun da kan kommunen være sikker på at ikke vann- og avløpstjenestene benyttes.
 - Utvidet fritaksmulighet vil medføre behov for mer ressurser da det er enkeltvedtak, og krever saksoppfølging.
 - Det er vanskelig å forvalte etter andre fritakskriterier enn fysisk frakobling, dette fordi det ikke finnes enkle og sikre måter for å kontrollere om boenheten faktisk er i bruk. Mangel på korrekte register og opplysninger vil kunne medføre feilbehandling og misbruk av fritaksordning.

Endringsforslaget fra Hagland (KL) medfører en praksis som vil være svært vanskelig og kostbar å forvalte, av følgende årsaker:

- Det finnes ingen fullgode og sikre kilder for å finne ut om boenheten er bebodd.
 - Folkeregisteret er et offentlig personregister, men registeret er ofte mangelfullt når det kommer til informasjon om antall boenheter og hvilke av boenhetene som er bebodd, og hvem som bor på de ulike boenhetene på en adresse.
 - Mange som leier en leilighet har folkeregistrert adresse en annen plass, f.eks. studenter, vi vil da ikke kunne avdekke at boenheten er bebodd.
- Årlig manuell gjennomgang av 18 500 avtaler.
 - Alle 18 500 boenheter må årlig slås opp i folkeregisteret, og informasjonen må tolkes, før man kan vurdere å benytte det som grunnlag for å ilegge VA-gebyr.
 - Kontrollen må gjøres årlig, og det må rutiner på plass for å fange opp og følge opp f.eks. om og når noen flyttet inn i et nybygg.

- Befaring og stikkprøvekontroll på boenhetene som det er usikkerhet rundt er vanskelig og ressurskrevende. Kommunen må stille med 2 ansatte, og det er vanskelig å avdekke om det faktisk bor noen på boenheten, eller om huseier benytter den selv. Det er også en situasjon hvor det er det ofte oppstår uenighet mellom kommune og huseier.
- Skatteetaten er restriktiv i tilgang og videreformidling av informasjon i registeret. Det finnes ikke integrasjon mot folkeregisteret som gir oss de nødvendige opplysningene kjapt og enkelt, med varsel og synkronisering for oppfølging.
- På grunn av usikkerhet om det faktisk bor noen i boenhetene vil det føre til feil og mangler, disse feilene og manglene vil føre til at kommunen ikke kan overholde sin plikt hvorpå vi skal likebehandle og sikre god kvalitet i våre tjenester.
- Kommunen trenger ekstra ressurser for oppfølging av boenhetene.
- Kommunen må skyve sine kostnader tilknyttet vann- og avløpstjenester over på kun de boenhetene som vi er sikre er bebodd, dette vil medføre en betydelig stor andel boenheter som ikke trenger å betale for tjenesten.
 - Kommunen vil da gå bort ifra å gebyrlegge boenheter man faktisk er sikre på har tilgang til vann- og avløpstjenester.
- Varierende kvalitet i folkeregisteret vil kunne føre til at inntektene og gebyrene svinger mer fra år til år.

OPPSUMMERING:

Kommunedirektøren vil ikke anbefale å endre § 1-2 punkt 1, og § 1-3.

En endring hvor det kun er bebodde boenheter som skal betale vann- og avløpsgebyrer vil i praksis være svært vanskelig å forvalte på en måte som ikke medfører store ekstra kostnader og ressurser som innbyggerne må dekke inn. Det vil også kunne medføre at kommunen ikke klarer å fordele kapital- og driftskostnader til abonnentene på en god, sikker og rettferdig måte.

TILLEGGSFORSLAG:

Østhus (KRF)

Det er ikke tatt tilstrekkelig hensyn til bøndene, som må bruke mye vann i driften sin. Det må sees på. Se Karmøy bondelag sine kommentarer.

SVAR:

Karmøy bondelag sine kommentarer er inntatt som vedlegg 7. Kommunedirektøren har allerede kommentert innspillet fra bondelaget i saksfremlegget under høringsdelen, punkt 2.